

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecia), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire (bicaz), Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgetana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehădia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare (Ilyu-mare), Rîureana (Cap.-Mândăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Silvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Târnăveana, Țibleşana, Timișana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe ½ an K 6.—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

„...Pace și... bună'nvore“.

Cât de plăcut ne atinge auzul și cât de dulce se reflectează în inimi cuvintele: «*Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace și între oameni bună'nvore*», pe cari cele îngerești le-au binevestit în noaptea sfântă a Nașterii Domnului.

Pacea și bună'nvorea între oameni le-a propovedit Mântuitorul nostru, care asigură fericirea pentru cei blânzi, iertători și făcători de pace.

Sărbătoarea Nașterii Domnului, vestitoare de o renaștere și înălțare sufletească, se caracterizează, mai ales, prin bucuria, ce reese din cântările de laudă și preamărire a Fiului lui Dumnezeu, și prin strămoșeștiile noastre obiceiuri și datini religioase, legate de această sărbătoare mare și însemnată.

Crăciunul întotdeauna a fost așteptat în lumea creștină cu deosebit dor și bucurie.

La poporul nostru, îndeosebi, îi premerg acestei sărbători pregătiri de săptămâni, cum nu se fac nici chiar în așteptarea Paștilor.

Așa a fost în alți ani pe plaiurile noastre. De data aceasta, însă, e altfel.

În locul păcii și frăției s'a deslănțuit de aproape o jumătate de an, între aderenții lui Christos, cea mai groaznică urgie, ce s'a putut vedea pe fața globului pământesc.

Cele mai puternice state, cele mai civilizate popoare, să războiesc cu înverșunare ne-maipomenită.

Pacea, care a statornicit pretutindeni binele, pacea, sub scutul căreia s'au desvoltat științele, cultura și bunăstarea, a dispărut de pe meleagurile noastre.

De aceea casele noastre sunt astăzi în jale; căci, care este acum casa în care jalea n'a intrat?

Și, dacă toți cei duși ar lipsi măcar pe un an sau doi și iar s'ar reîntoarce! Dar, vai, câte goluri se vor produce! Câți nu se vor mai reîntoarce! Câți vor veni ciunțiți, bolnavi și nehnarici de lucru! Și câți vor rămâne orfani de tată...!

*

Cu toată neliniștea și lipsa de pace și bună'nvore produse de acest războiu mondial înfricoșat, răsună de nou cuvântul de pace al cetelor cerești din noaptea sfântă de Crăciun: «pace pe pământ și bună'nvore».

Cine nu a înțeles încă, ce bun înalt cuprinde în sine vorbele: «pace pe pământ», acela știe acum.

Nu trebuie să locuim aproape de câmpul de războiu, unde gloanțele sboară încoace și încolo, nimicind totul: oameni, cai, sate, orașe, pentru a cunoaște ce însemnează sfânta pace.

Doar astăzi, noi toți, cari suntem departe de bubuitul tunurilor și suntem asigurați contra pușcăturilor, știm mai bine, decât oricând altă dată, ce însemnează pacea.

Tot ce mai avem noi bine acum, din darul lui Dumnezeu, e că războiul nu se dă pe locurile noastre; însă părtași durerii suntem toți.

Și totuși în această situație dureroasă răsună iarăși cuvântul de bucurie al îngerului din noaptea de Crăciun, că un copil s'a născut în Viflaim în acest an nou — să aducă pace pe pământ.

*

Cum se face, oare, că pacea și frăția propoveduite de religia noastră, de biserică și de morală, totuși nu se poate înstăpâni pe pământ?

Cum se unește principiul dumnezeesc al păcii, propoveduit, pe o scară așa de întinsă, în toate epocile creștinismului, cu număratoarele războaiele, ce s'au perondat în cursul veacurilor trecute și mai cu seamă cu războiul îngrozitor de față și cu ura și pofta de răzbunare, ce clocote în pepturile atâtor milioane de luptători?

Imperfecțiunea indivizilor și popoarelor este cauza primordială a relelor de cari suferă omenimea. Înlăturarea sau măcar slăbirea acestei imperfecțiuni stăruie de veacuri să o realizeze întemeietorii religiunilor, filozofii, oamenii adânc cugetători, conducătorii statelor, căpeteniile bisericesti, școala, congresele pacifice etc.

E întrebarea: se va ajunge vreodată scopul bun și sfânt pentru care ostenesc atâtea suferințe mari și nobile?

Lumea speră. Dar până atunci va mai trece multă vreme.

Pentru că: privind fiecare din noi în *sufletul nostru propriu*, vedem, cum se luptă principiul binelui cu cel al răului, și de regulă birue cel din urmă.

Privind relațiile din *familie* vedem, cum diferența de sex, de temperament, de educație, de cultură, de deprinderi și de patimi între bărbat și femeie, pricinuesc neînțelegeri, certe, bătăi, divorțuri și omoruri.

Pe motivele de sus și pe altele se întâmplă diferențe mari între frați, între părinți, și copii, între vecini etc.

Apoi câte nemulțumiri și câtă ură clocotesc în pepturile celor aparținători diferitelor confesiuni, clase sociale, partide politice și popoare dintr'o țară, dintr'un stat, iar la unele epoce, și între locuitorii diferitelor state.

Urmarea acestora este o hărțuială continuă, și atunci, când păharul s'a umplut: răfuiala prin revoluțiuni și războaie.

În lume așa a fost și așa este: cine vrea să trăiască în pace trebuie să se gate de războiu. Maxima «*Si vis pacem para bellum*» a strămoșilor noștri Romani, a rămas până în zilele noastre și va mai dăinuî mii de ani drept

povață pentru toate statele și toate popoarele, de a-și aduna toate puterile și de a le încorda la extrem pentru asigurarea existenței și progresului lor.

*

Durere, Dumnezeu nu a dat în viața popoarelor o limită și un punct, când să se poată zice, acum, în fine, ne-am gătit îndestul, mai mult nu trebuie să ne pregătim de luptă. De aceea e neapărat necesar a ne încorda puterile la extrem. Prin aceasta, forța nu se epuizează, ci, crește neîntrerupt, ca magnetul. Vai de țara și națiunea, care nu face totul pentru progresul său pe toate terenele și nu se înarmează neîntrerupt. Această pregătire este singura garanție solidă pentru salvarea existenței și onoarei sale.

Tot mai mult se întărește, și prin șirul evenimentelor războinice actuale, adevărul, că *pacea și buna 'nvoirea* între state și popoare sunt efemere.

E tocmai ca, peste tot, în natură, unde neînduratele legi își urmează cursul lor, schimbându-se ziua cu noaptea, vara cu iarna, liniștea cu furtunile și tempestățile, urmând în mod fatal și inevitabil grindina, ruperile de nori, seceta, răscolirea mărilor, cutremururile de pământ ș. a.

Nici în viața popoarelor nu poate merge altfel. Sunt prea multe nedreptăți, cari se practică de veacuri. Aceste vor trebui se înceteze, să se atenueze în cursul timpului, făcând loc pretutindeni principiilor înalte morale în viața popoarelor.

Iar aceste ameliorări nu s'au făcut nici odată, ca prin farmec, ci numai prin eforturi uriașe și prin jertfe mari.

Războiul, în genere, a influențat curățind, înălțând și fortificând, atât în ce privește cultura artistică, cât și cea economică și religioasă, cu un cuvânt pe toate terenele cugetării, simțirii și a faptelor.

Credința, iubirea de patrie și de neam și simțul de jertfire, ce păreau în timpul nostru, așa de adeseori, străine și neavenite, vor renaște, prin crâncenul războiu, într'o nouă splendoare. Tot mai mult se vor cimentă și legăturile de frăție între ceice sunt destinați de providința a trăi împreună și «*salus republicae prima lex esse*» a strămoșilor noștri Romani va fi un memento perpetuu, întărit și mai mult prin evenimentele de față.

«*Pacea și bună'nvoirea*» vor fi vestite și propagate în veci între oameni. Prin vestirea lor se spală rugina patimilor, se răspândește cultura și civilizația și, peste toate, se creează

o situație de îndestulare și fericire pentru toată lumea. Căci numai sub scutul păcii pot să înflorească: agricultura, meseriile, industria, comerțul și finanțele, cari statornicește izvoarele de existență și de fericire generală.

Fie ca, — pe urma acestui războiu, în care luptă sute de mii de frați de ai noștri, — Celce străjuește și îndreaptă soarta lumii și virtuțile neamului nostru, să statornicească și pe seama poporului nostru, zile de adevărată bucurie și îndestulare, cum și o «*pace și bună-nvoire*» în cel mai înalt înțeles al cuvântului evanghelic.

S.

Repriviri asupra anului 1914.

Scriind, la începutul anului trecut, cronică economică a anului 1913, l-am fost numit *anul încercărilor*. Și, desigur, nu fără motiv. Anul acela a fost un an nefast din punct de vedere al vieții noastre economice. Producțiunea agricolă, care formează baza de existență a poporului nostru, fusese, după un an și mai rău, aproape pretutindenea compromisă, iar relațiile financiare erau atât de dificile, încât a fost nevoie de eforturi extraordinare ca să le putem suportă.

Dar oricât de greu și nefast a fost acel an, după ce semănăturile de toamnă se arătau destul de bune și după ce valorile războiului balcanic și ale situației politice grave externe, cauzele principale ale dificultăților financiare, se așezaseră, — am intrat cu cele mai bune speranțe în anul 1914, a cărui cronică venim a o scrie în rândurile de față. Speram, că anul cel nou ne va compensa pentru toate greutățile și calamitățile din trecut. Și speranțele noastre n'au fost zadarnice. De fapt producțiunea agricolă a fost neasămănat mai succesă și mai bună ca în trecut, iar relațiile financiare se îmbunătățeau zi de zi. Etalonul băncii noastre de emisiune, barometrul situației economice și financiare, s'a redus în scurtă vreme dela 5½%, cu cât intrasem în 1914, la 4%, un etalon redus de care de mult nu am mai avut.

Între astfel de împrejurări viața noastră economică se învioră pe zi ce merge. Economii noștri resuflau mai ușor, iar *instituțiile financiare* se mișcau mai liber. Ici-colo se arătau semne de impulsivitate chiar. Pe terenul afacerilor de bancă avurăm și fondări nouă — două la număr — și se puse în discuție proiectul unei bănci industriale. Institutele existente simțeau trebuința a-și revidă afacerile în măsură mai intensivă ca în trecut și «Solidaritatea», prin revizorii săi, a făcut — la începutul anului încheiat — cel mai mare număr de

revizii obligatoare și benevole. Eră oarecum o cercetare a forțelor pentru activitatea din viitor. «Solidaritatea» deasemenea pregătise și hotărise să realizeze lucrări nouă, să și reorganizeze conducerea și să activeze — în parte — biroul de informațiuni și comisuni. Tot dânsa inițiasă și adunase pe seama noului edificiu al singurei școale comerciale române din patrie, pe seama Școalei comerciale din Brașov, suma de aproape Cor. 100,000. Se lucră deci și se făceau contemplațiuni cu frumoase speranțe.

Alătura cu activitatea plină de speranțe pe terenul financiar, se produse o vie mișcare și pe terenul *cooperației*. La Dumineca Tomii, la inițiativa luată de unii conducători ai Reuniunii agricole din comitatul Sibiului, s'a decretat înființarea unei centrale de însoțiri, numită «Infrățirea». Aceasta nouă fondare a dat ansă — ce e drept — la discuții destul de pasionate, dar a avut de urmare, că și «Asociațiunea», care avea un program întreg pentru mișcarea cooperativă, a trebuit să se gândească la o rezolvire și realizare mai grabnică a planului său. S'a pus în legături cu «Solidaritatea», care s'a angajat să activeze o secție specială pe seama însoțirilor.

Dar nu numai pe terenul activității practice economice se arată un interes și mișcare mai mare, ci și pe acela al *literaturii economice*. Pe lângă revistele și foile speciale în chestiuni economice, au văzut lumina zilei și câteva publicațiuni independente. Așa d. e. d-l Emil Tișca din Năsăud a publicat în broșură traducerea din englezește a «Bancherului din provincie»; d-l Iosif Schiopul a fost dat la iveală cartea sa despre «Chestiunea polonă», în care se arată rolul important al însoțirilor în organizarea națională și d-l Dr. G. Șerban, un distins tinăr ardelean, a scris și publicat în Berlin lucrarea sa «Româniens Agrarverhältnisse». Din legile cele nouă aduse în cursul anului precedent s'au tradus și comentat în românește «Legea despre islazurile comunale» prin d-l T. Păcățian și «Noua lege cambială» de d-l Constantin Popp. Acesta a mai publicat și «Anuarul băncilor române» pe anul 1915.

Toate cele arătate mai sus dovedesc, că lumea noastră se puse destul de serios pe lucru în cele economice. Nimeni nu se gândește la o schimbare neașteptată a lucrurilor. Toți sperau o epocă de muncă intensivă cu rezultate abundante. Insuș guvernul țării se apucase de lucruri noi, cari indicau o activitate nouă și liniștită. Contractase, pentru diferite trebuințe de stat, împrumutul de rentă amortizabilă de 4½%, în sumă de o jumătate de miliard și puse în circulațiune bonuri de tezaur de 5% în sumă de 350 milioane. Afară de aceea pre-

gătise și prezentase însemnate proiecte de legi, menite a reformă vieța economică. Cu aceste proiecte s'a ocupat la începutul anului trecut și «Solidaritatea».

Dar când activitatea economică eră mai intensivă și mai plină de speranțe, obvine nenorocitul atentat dela Saraievo cu toate urmările lui, cu *mobilizarea generală* și cu *războiul mondial*. Faptele acestea au căzut ca un trăsnet asupra vieții și activității economice, care a avut să sufere în prima linie urmările lor. Și cum nu, când bine se știe, că adevăratele cauze ale acestui îngrozitor războiu sunt tot chestiuni economice, special rivalitatea și invidia Angliei față de puterea comercială și industrială amenințătoare a Germaniei.

La început — la declararea războiului — s'a produs o enormă panică în lumea economică. Eră temere de o înfricoșată derută. Au venit însă statele cu *legile și ordinațiunile speciale*: moratoriile, închiderea burselor, ușurarea circulațiunii de bani prin bancnote de sume mici etc., cari toate au avut de urmare acomodarea vieții și activității economice la nouele stări de lucruri. Abia câteva săptămâni după decretarea războiului și toată lumea s'a convins, că deruta așteptată, ori mai bine zis mai mult închipuită, este delăturată total. Activitatea economică și-a continuat mersul destul de bine, ceea ce a fost o dovadă că organizația național-economică și financiară este cu mult mai consolidată și mai puternică decât se credea.

Mulți s'au întrebat, cum a putut organizația economică complicată a zilelor noastre să învingă greutățile provocate de spaima războiului universal? Răspunsurile au fost lămurite. S'au indicat în prima linie măsurile extraordinare luate de guverne și în al doilea rând s'a arătat faptul — destul de important — că spre norocul lumii greutățile economice și financiare ale anilor din urmă au fost atât de mari, încât lumea eră deja destul de trenată ca să poată învinge nouă greutăți. Și cu tot dreptul. În decursul îndelungatei crize, care și-a luat începutul în toamna anului 1911, factorii economici și financiari și-au adunat însemnate rezerve și nu s'au mai lăsat în nouă afaceri și speculațiuni. Rezervele adunate și continua reținere dela afaceri nouă și vechi — sunt în prima linie cauzele succesului ce l-a avut organizația economică asupra războiului mondial.

Credem că nu greșim când susținem că vieța economică a învins și a avut un succes evident asupra greutăților cauzate prin războiu. Se dovedește aceasta nu numai prin faptul, că activitatea economică își continuă calea ei, ci și în deosebi prin aceea că organizația econo-

mică a fost în stare să dea statelor *împrumuturi de multe miliarde*. Ce privește special patria noastră, ea a putut obține, fără greutate prea mari, dela popoarele ei, un împrumut de peste un miliard. E și aceasta o nouă dovadă a consolidării și trăinicieii vieții economice.

O altă dovadă a solidității noastre economice este desigur și faptul, că institutele financiare, întreprinderile etc. au declarat că vor și pot să-și facă *încheieri regulate cu finea anului 1914*. Eră temere și în privința aceasta că nu o să poată face încheieri. Ba erau destui, cari țineau de primejdios admiterea încheierilor, căci să temeau că rezultatele ce se vor arăta vor înspăimântă lumea. Ei bine, se vor face încheieri și cei interesați se vor convinge și pe această cale de soliditatea și realitatea vieții și activității economice.

Dar când constatăm succesele amintite în cele precedente, nu voim să zicem că putem privi în viitor fără de grije. Din contră suntem convinși și conștii, că ziua de mâine mai poate aduce încă greutăți și mai mari. De aceea se impune tuturor și pe toate terenele cea mai mare precauțiune și rezervă. Ori, aceasta a recunoscut-o și bărbații conducători de stat, cari tocmai cu considerare la greutățile, ce se mai pot ivi în viitor s'au hotărât — între altele — să nu lase întreprinderile să-și distribuie întregul lor profit, ci o bună parte să îl rezerve pentru viitor. Precauțiunea a fost și în trecut și rămâne și în viitor, singura cheazășie a succeselor. De aceea nu avem cuvinte destule să recomandăm special băncilor noastre să observe acum, din prilejul încheierilor și distribuirii profitului, cea mai mare precauțiune.

Desigur, că războiul actual va decide în prima linie asupra viitorului economic al popoarelor. Vor fi unele, cari vor profita, altele cari vor suferi. După războiu aproape toate întocmirile economice vor trece prin însemnate prefaceri. Multe se vor reface din nou. Alte principii se vor stabili și alte concluziuni se vor trage cu privire la activitatea economică din viitor. Ori cum va fi, poporul nostru are datorința să se acomodeze și să tragă pentru sine toate foloasele, ce le va putea avea, din noua stare de lucruri. Pe el nu-l vor mai găsi prefacerile nepregătite, așa cum adeseori l'a găsit în trecut. În scopul acesta va trebui să desvolte o activitate economică îndoită și întreit de intensivă ca în trecut, căci numai așa va putea susține și desvolte puterile morale și materiale, ce-i vor mai rămâne după războiul grozav al zilelor noastre, ca moșteniri a unor vremuri, ce nu se vor mai reîntoarce.

Chestiunea dividendei.

Am arătat în numerele noastre precedente, părerile, ce predomină în cercurile financiare ale țării asupra dividendei institutelor de bani pro 1914. În întreaga țară cercurile interesate ale băncilor — după ce băncile mari conducătoare din capitală nu au putut cădea de acord asupra acestei chestiuni — au așteptat cu viu interes, pe finele anului sau începutul anului curent, dispozițiile guvernului privitoare la dividende.

Până în momentul încheierii revistei noastre guvernul nu și-a precizat încă mai deaproape punctul de vedere. Dar, precum se anunță, în ministerul de justiție, se lucrează cu zor, la ordonanța referitoare la dividendă pe care guvernul o va da publicității, cel mai târziu, la mijlocul lunii curente.

Precum este informată revista „M. P.” guvernul a acceptat în general punctul de vedere al ministrului de finanțe Teleszky, care, precum am amintit în numărul nostru ultim, s'a declarat *aderent al reducerii resp. limitării dividendelor*.

Institutelor de bani, cari își vor încheia bilanțul, cu profit suficient, pentru a putea plăti acționarilor lor dividende, li se va impune deci o dividendă maximală.

Fi-va aceasta dividendă maximală, unitară, pentru toate institutele, de bani sau maximalul dividendei va fi stabilit, grațiat, după anumite criterii (d. ex. proporția depozitelor față de capitalul propriu; a fondurilor de rezervă față de capital etc.) azi încă nu știe.

Se va ști însă în curând căci guvernul, probabil nu va mai întârzi mult cu publicarea ordonanței sale, dat fiind viul interes cu care aceasta este așteptată de toți cei interesați, pentru a putea urmă apoi în consecință la încheierea și publicarea bilanțului și la formularea propunerilor privitoare la împărțirea profiturilor.

Plățile în aur.

Ministerul r. u. a emis cu data de 29 Decembrie 1914, sub Nr. 9420 1914 M. E. o ordonanță privitoare la plățile de îndeplinit în aur, pe teritoriul țărilor Coroanei ungare.

Conform §-ului 1 al acestei ordonanțe, datoriile în bani, întemeiate pe afaceri comerciale, cambii sau pe alți titluri de drept privat, a căroră plătire s'a stipulat în monete de aur a valutei de coroane, pot fi achitate, până la revocarea ordonanței prezente, cu ori și care din mijloacele de plată legale ale valutei de coroane.

Paragraful 2 dispune, că datoriile în bani întemeiate pe afaceri comerciale, cambii sau alți titluri de drept privat, plătitibile în florini în aur, în galbeni de Kremnitz sau împărătești sau în monete de aur străine, se pot plăti, până la revocarea acestei ordonanțe, asemenea în ori și care dintre mijloacele de schimb legale ale valutei de coroane.

Cursul după care sunt a se calcula în valută de coroane datoriile de acest fel ale statului, îl stabilește ministrul de finanțe. La îndeplinirea în valută de coroane a celorlalte datorii, cari cad sub dispozițiile aliniei 1, este normativ echivalentul de atunci al categoriei de monetă sau a valutei de aur de transformat.

În sensul §-ului 3 creditorul este îndreptățit a cere, cel mai târziu atunci, când debitorul în temeiul §-ului 1 sau a §-lui 2, îi oferă plata în o altă categorie de monetă sau de valută, decât cea stipulată, ca după revocarea acestei ordonanțe pretensiunea să i-se plătească în categoria de monetă sau în valuta stipulată.

Pe timpul de amânare se pot calcula, atât după pretensiunea de capital, cât și după cea de interese, dobânzile stipulate, în lipsa acesteia dobânzile legale; excepțiune fac dela aceasta dispoziție pretensiunile de capital și de interese, întemeiate pe titluri de datorii de stat ungare și pe titluri, a căroră interese sunt garantate de statul ungar.

Dispozițiile ordonanței Nr. 9420/1914 M. E. au valoare atât pentru datoriile născute înainte, cât și pentru cele cari se nasc după intrarea în vigoare a acestei ordonanțe (§ 4).

Ordonanța a intrat în vigoare la 30 Decembrie 1914.

AGRICULTURĂ.

Starea sămănăturilor.

Asupra stării sămănăturilor lipsesc, în anul acesta, în urma stării de războiu a țării, rapoartele oficiale de iarnă, cari de regulă apăreau în timpuri normale, dela Crăciun începând, în anumite intervaluri. Astfel în privința aceasta, cercurile interesate și marea publicitate este avizată exclusiv la rapoartele private din diferitele părți ale țării.

Conform acestor rapoarte starea sămănăturilor este în general *satisfăcătoare*. Pretutindenea în țară lucrările agricole s'au săvârșit și sfârșit la timp și în condiții multămitoare, deși pe moșiile mari, acuirea brațelor de muncă a întâmpinat greutăți destul de mari. Teritoriul sămănat are aproximativ aceeași întindere, ca și în anul 1913. Starea sămănăturilor, cum s'a spus, și mai sus, este în general favorabilă, umezeală este suficientă, ar fi însă de dorit să vină ninsori mai abundante, cari până acum au lipsit și sunt foarte necesare pentru a feri sămănăturile răsărite de îngheț.

Rapoartele asupra stării sămănăturilor din Austria asemenea sunt favorabile.

AFACERI DE DARE.

Darea escontentării finale. Suma de escontentare finală, plătită cu ocazia dimiterii din serviciu, cade sub darea de câștig cl. IV.

(Judec. administrativă sub Nr. 9934/914 P).

JURISDICȚIUNE.

Respirul acordat de creditor și caventul. Respirul acordat debitorului principal (direct), din partea creditorului, scoate numai într'atâta din obligo pe cavent, întrucât acordarea respirului îl pune în imposibilitate de a-și valida cu succes dreptul de regres, față de debitorul direct.

(Curia reg. sub Nr. 3865/1913 P. dela 12 Maiu 1914).

CRONICĂ.

Rugare către băncile noastre. On. noastre bănci cari ne trimet *bilanțuri spre publicare* le rugăm să binevoiască a ne indica *express*, dacă doresc ca bilanțul și contul profit și pierdere să fie publicate și *în textul maghiar sau numai în cel românesc*.

Întrucât se cere și publicarea textului maghiar rugăm a ni se trimite manuscrisul tradus în limba maghiară.

Manuscrisele bilanțurilor și ale altor publicații, menite a apărea ca inserțiuni, rugăm a le expedia cu posta din bună vreme și după posibilitate astfel, ca să ajungă în posesiunea noastră *cel puțin cu o zi înainte de ziua expediției regulate a revistei noastre*, care este *Sâmbăta*.

BCU Cluj / Central

Necrolog. *George Breban*, fondator al institutului „Ciacovana“ din Ciacova și după fuziunea acesteia cu „Timișiana“ din Timișoara membru în comitetul de supraveghiere al „Timișanei“, a răposat la 21 Decemvrie a. tr. în Sat-Chinez în etate de 39 de ani.

Numărul băncilor și însoțirilor pe teritoriul camerei de comerț și industrie din Brașov. În descripția camerei de comerț și industrie din Brașov, căreia îi aparțin comitatele: Brașov, Făgăraș, Sibiiu și Târnava-mare s'au aflat la finele anului 1913 în total 305 institute de bani (soc. pe acții) și însoțiri, anume în comit. Brașovului 35 (16 soc. pe acții, 14 însoțiri); în com. Făgărașului 50 (23 soc. pe acții și 27 însoțiri); în com. Sibiiului 102 (31 soc. pe acții și 71 însoțiri); și în com. Târnava-mare 118 (19 soc. pe acții și 99 însoțiri).

Societăți de asigurare au fost două: «Banca generală de asigurare» în Sibiiu, care însă în raportul camerei de comerț și industrie, de unde extragem datele acestea, nu este amintită de loc — și „Transsylvania“ bancă gen. de asigurare mutuală în Sibiiu, din a cărei dare de seamă raportul camerei publică un extras bogat.

Restrângerea circulației bancnotelor à K 2—. Banca Austro-Ungară a hotărât a restrânge emisiunea bancnotelor mici à K 2— exclusiv pentru *trebuințele armatei*, pentru care a fost menite dela început aceste bancnote. Pentru trebuințele populației civile banca

de emisiune, va pune în circulație cantități mai mari de florini de argint.

Afară de aceasta bancnotele actuale à K 2—, imprimate în o imprimerie privată, vor fi înlocuite cu bancnote nouă, imprimate în imprimeria proprie a băncii.

Fluctuația etalonului oficial în anul 1914. Etalonul oficial al Băncii Austro-Ungare a fost supus în cursul anului expirat 1914 la următoarele fluctuații:

1 Ianuarie 1914	—	3 Februarie	5%
3 Februarie	„	12 Martie	4½%
12 Martie	„	27 Iuliu	4%
27 Iuliu	„	31 Iuliu	5%
31 Iuliu	„	3 August	6%
3 August	„	21 August	8%
21 August	„	29 Octomvrie	6%
29 Octomvrie	„	31 Decemvrie	5½%

„Banca Națională a României“. Situațiunea sumară la 13 Decemvrie 1914 în comparație cu 14 Decemvrie 1913 prezintă următoarele cifre:

Activ: Stoc metalic: Lei 210.706,745 și anume: aur Lei 154.006,745, trate și disponibil considerate ca aur Lei 56.700,000 (în 1913 Lei 208.733,299 anume, aur Lei 152.091,299, și trate considerate ca aur Lei 56.642,000). Argint și diverse monede: Lei 773,601 (în 1913 Lei 1.308,146). Portofoliul român și străin: Lei 248.930,124 (în 1913 Lei 213.699,109). Imprumuturi pe efecte publice: Lei 151.054,960 (în 1913 L 45 741,188). Imprumul Statului (fără dobândă): Lei 11.273,958 (în 1913 Lei 12.802,059). Efectele capitalului social: Lei 11.995,532 (în 1913 Lei 11.947,288). Efectele fondului de rezervă: Lei 16.645,777 (în 1913 L 17.033,877). Efectele fondului de amort. imobil. mobil. și mașinilor Lei 4.014,281 (în 1913 Lei 4.083,281). Imobile: Lei 6.747,431 (în 1913 Lei 6.494,789). Mobilier și mașini de imprimerie: Lei 1.104,621 (în 1913 Lei 998,602). Cheltuieli de administrațiune: Lei 1.461,174 (în 1913 Lei 1.747,327). Efecte și alte valori în păstrare: Lei 130.715,195 (în 1913 Lei 146.160,967). Efecte în gaj și în păstrare provizorie: Lei 320.372,234 (în 1913 Lei 134.668,306). Conturi curente: Lei 41.600,456 (în 1913 Lei 14.876,224). Conturi de valori: Lei 23.501,717 (în 1913 Lei 19.057,276). Conturi diverse: Lei 23.495,592 (în 1913 Lei 19.764,099).

Pasiv: Capital: L 12.000,000 (în 1913 L 12.000,000). Fond de rezervă: L 37.493,846 (în 1913 L 34.926,778). Fondul amort. imobil. mobil. și mașini: Lei 5.607,592 (în 1913 Lei 5.234,224). Bilete de bancă în circulațiune: Lei 570.012,262 (în 1913 Lei 446.802.250). Profit și Pierdere: Lei 3.810,594 (în 1913 Lei 3.646,903). Dobânzi și beneficii diverse: Lei 9.314,189 (în 1913 Lei 6.266,656). Conturi-curente și recepise la vedere: Lei 40.769,786 (în 1913 Lei 29.867,790). Efecte și alte valori de restituit: L 451.087,429 (în 1913 L 280.829,273). Conturi diverse: Lei 74.297,700 (în 1913 L 39.541,963).

1915.

Invitare la abonament.

Anul XVII.

Cu începerea unui an nou, anul al XVII-lea de existență al revistei noastre, adresăm on. noștri abonați de până acum rugarea, să binevoiască a-și înnoi din bună vreme abonamentul pe anul 1915, ca expediarea regulată a revistei noastre să nu sufere întrerupere. Ne exprimăm totodată speranța, că în noul an, în preajma căruia stăm, nu numai ne vor rămâne credincioși vechii noștri abonați, ci vor intra în șirul abonaților și alți număroși cetitori și prietini ai revistei noastre.

On. noastre institute de bani și membre ale «Solidarității», de a căror binevoitor sprijin ne-am bucurat și în trecut, le rugăm a ne face părtași de aceasta și în anul ce vine, folosindu-se cât mai adeseori și ori de câte ori se ivește necesitatea de coloanele revistei noastre pentru inserarea publicațiilor lor oficiale: bilanțul anual, convocarea adunării generale, concurse și altele.

Folosim ocazia aceasta pentru a adresă și on. noștri abonați restanțieri — institute, ca și particulari — rugămintea, ca deodată

cu prenumerarea revistei noastre pe anul 1915, să-și achite și restanțele de abonament din trecut.

Prețul de prenumerare al «Revistei Economice» rămâne și pentru anul 1915 neschimbat:

K 12 — pe un an
și K 6 — pe 1/2 an

Comandele de abonament, precum și inserțiunile rugăm a le adresă la Administrația „Revistei Economice” în Sibiu — Nagyszeben.

SUMAR.

„...Pace și... bună'noire”. — Repriveri asupra anului 1914. — Chestiunea dividendei. — Plățile în aur. — Agricultură: Starea sămănăturilor. — Afaceri de dare: Darea escontării. — Jurisdicțiune: Respirul acordat de creditor și veniul. — Cronică: Rugare către băncile noastre, Necrolog, Numărul băncilor, Restrângerea circulației bancnotelor à K 2, Fluctuația etalonului oficial în anul 1914, Banca națională a României, Invitare la abonament.

AVIZ.

La «Șoimul» institut de credit și economii ș. a. în Uioara (Marosújvár) află aplicare imediat în mod provizor un **contabil** deplin introdus în toate afacerile de bancă. Reflectanții să-și înainteze documentele până în 20 Ianuarie 1915, la institut, unde pot află și condițiile de aplicare.

Nr. 2 (1—2).

Direcțiunea.

„DETUNATA”, institut de credit și economii, societate pe acții în Bucium.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «DETUNATA», societate pe acții în Bucium, sunt invitați la

a XX-a adunare generală ordinară,

ce se va ține Mercuri la 27 Ianuarie st. n. 1915 la 10 ore a. m. în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale și constituirea (§ 22 din statute).
2. Alegerea comisiei de trei pentru constatarea acțiunilor și plenipotențelor intrate pe baza §-ului 19 din statute.
3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere pe anul 1914 și darea absolutorului.
4. Hotărâre asupra împărțirii profitului curat.
5. Cererea dreptului de funcționare a institutului, dela forul competent, pe un timp nedeterminat (§ 3 din statute).
6. Eventuale propuneri.
7. Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile și plenipotențele cel mult până la 26 Ianuarie r. 1915 a. m. la 10 ore la casa institutului nostru, sau la «Auraria» din Abrud.

La caz că adunarea aceasta generală ar fi incapabilă de hotărâri valide, lipsind voturile recerute, sau numărul de acționari, convocăm de acum a II-a adunare generală pe 11 Februarie n. 1915 la 10 ore a. m., conform §-ului 23 al alineatului 2 din statute.

Bucium, la 31 Decembrie 1914.

Direcțiunea.

„DETUNATA”, pénz- és hitelintézet részvénytársaság, Bucsum.

MEGHIVÓ.

A Bucsumi «DETUNATA» pénz- és hitelintézet részvénytársaság tek. részvényesei ezennel meghívotnak az 1915. évi január hó 27-én d. e. 10 órakor hivatalos helyiségében megtartandó

XX-ik rendes közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megnyitása és alakulása (az alapszabály 22 §-a).
2. Egy hármashizottság megválasztása az alapszabályok 19. §-a értelmében beérkezett részvények és meghatalmazások megállapítása végett.
3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése 1914. évre és a felmentvény megadása.
4. Határozat a tiszta nyereség mikénti felosztására.
5. Az intézet határozatlan időre való további működésének kérelmezése az illetékes hatóságtól.
6. Esetleges indítványok.
7. Két részvényes megválasztása a jegyzőkönyv hitelesítésére.

Azon részvényes urak, kik a közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottak által akarnak résztvenni, megkéretnek, részvényeiket és meghatalmazásaikat legkésőbb 1915. évi január hó 26. d. e. 10 óráig intézetünknel vagy az «Auraria»-nál Abrudbányán letétbe helyezni.

Azon esetben, ha ezen közgyűlés képtelen lenne érvényes határozatokat hozni kellő szavazatok vagy részvényesek hiányában, egy II-ik közgyűlés hívatik meg 1915. évi február hó 11 d. e. 10 órára az alapszabályok 22. §, 2-ik bekezdése értelmében.

Bucsum, 1914. évi december hó 31-én.

Az igazgatóság.

